

Självständigt arbete (15 hp)

Författare		Program/Kurs	
Kd Jonathan Gillerud		OP SA 16-19	
Handledare		Antal ord: 11 959	
Kristin Ljungkvist	Beteckning	Kurskod	
		1OP415	
UNDERSÖKNING OM ETT FRAMGÅNGSRIKT FÖRDJUPAT FÖRSVARSSAMARBETE MELLAN SVERIGE OCH DANMARK			
ABSTRACT:			
<p>The Nordic countries are facing similar threats and the countries share many security policy and interests, Nordic co-operation provides an increased threshold effect and reduces the risk of incidents in and around our vicinity. The research problem for this study is whether a Nordic defense cooperation between Sweden and Denmark has the prerequisites required for successful defense cooperation.</p>			
<p>The purpose of this study is to investigate whether Sweden and Denmark have the conditions required to have a successful defense co-operation based on Tomas Valasek's success factors for successful defense cooperation.</p>			
<p>The conclusions that can be drawn after this study is completed are first and foremost that a deeper Nordic defense cooperation between Sweden and Denmark has all the success factors that Tomas Valasek says create good conditions for a successful in-depth defense cooperation.</p>			
<p>We can see that the results of this study after analysis have been carried out based on Valasek's factors show that Sweden and Denmark have both met all the factors in the same way and have similar results where this has been presented.</p>			
Nyckelord:			
Säkerhetspolitik, försvarspolitik, försvarsallianser, samarbeten, Sverige, Danmark, EU, Nato, NORDEFKO.			

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	4
1.1 BAKGRUND	4
1.2 PROBLEMFÖRMULERING	5
1.3 FORSKNINGSOVERSIKT	6
1.4 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING	12
1.5 AVGRÄNSNINGAR	13
1.6 DISPOSITION	13
2. TEORI	15
2.1 VALASEKS FRAMGÅNGSFAKTORER	15
2.2 FRAMGÅNGSFAKTORER	16
2.2.1 Liknande strategisk kultur	16
2.2.2 Förtroende och solidaritet	17
2.2.3 Försvarsstyrkor av liknande storlek och kvalité	17
2.2.4 Lika villkor för försvarsindustrin	18
2.2.5 Tydliga avsikter	18
2.2.6 Allvarlighet	18
2.2.7 Låg korruption	18
3. METOD	20
3.1 FORSKNINGSDSIGN	20
3.1.1 Kvalitativ textanalys	20
3.2 EMPIRI	21
3.3 VALIDITET OCH RELIABILITET	22
3.4 MATERIALDISKUSSION	22
3.5 OPERATIONALISERING	23
3.5.1 Liknande strategisk kultur	24
3.5.2 Förtroende och solidaritet	24
3.5.3 Försvarsstyrkor av liknande storlek och kvalité	25
3.5.4 Lika villkor för försvarsindustrin	25
3.5.5 Tydliga avsikter	25
3.5.6 Allvarlighet	25
3.5.7 Låg korruption	25
3.5.8 Sammanställning	26
3.6 ARGUMENTATION FÖR VALD METOD	27
3.7 FORSKARETISKA ÖVERVÄGANDEN	27
4. ANALYS	28
4.1 LIKNANDE STRATEGISK KULTUR	28
4.1.1 Sverige	28
4.1.2 Danmark	29
4.2 FÖRTROENDE OCH SOLIDARITET	30
4.2.1 Sverige	30
4.2.2 Danmark	32
4.3 FÖRSVARSTYRKOR AV LIKNANDE STORLEK OCH KVALITÉ	32
4.3.1 Sverige	32
4.3.2 Danmark	32
4.4 LIKA VILLKOR FÖR FÖRSVARSDINDUSTRI	33
4.4.1 Sverige	33

4.4.2 Danmark.....	33
4.5 TYDLIGA AVSIKTER	33
4.5.1 Sverige.....	34
4.5.2 Danmark.....	34
4.6 ALLVARLIGHET	34
4.6.1 Sverige.....	34
4.6.2 Danmark.....	35
4.7 LÅG KORRUPTION.....	35
4.7.1 Sverige.....	35
4.7.2 Danmark.....	35
4.8 RESULTAT AV ANALYS	36
5. AVSLUTNING	37
5.1 SAMMANFATTNING.....	37
5.2 ÅTERKOPPLING TILL PROBLEM	37
5.3 ÅTERKOPPLING TILL SYFTE	37
5.4 ÅTERKOPPLING TILL FRÅGESTÄLLNING	38
5.5 SLUTSATSER	38
5.6 RELEVANS FÖR PROFESSIONEN	39
5.7 VIDARE FORSKNING	39
LITTERATUR OCH REFERENSFÖRTECKNING.....	40
LITTERATUR.....	40
ELEKTRONISKA KÄLLOR.....	41

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Samtliga nordiska länderna skrev år 2009 på för ett nordiskt försvarssamarbete som heter NORDEFECO (Nordic Defence Cooperation). Syftet med det nordiska försvarssamarbete är bland annat att stärka ländernas försvar, utveckla förmågan till fördjupat samarbete samt uppnå effektiva teknologiska fördelar.¹ Det nordiska samarbetet är inte framtaget för att ersätta något av ländernas andra försvarssamarbeten, exempelvis Nato. NORDEFECO är ett frivilligt samarbete för länderna och länderna väljer själva inom vilka områden de vill samarbeta och även i vilken utsträckning det nordiska samarbete skall nyttjas. Länderna Sverige och Danmark har valt två olika inriktningar vad gäller ländernas försvarssamarbeten utöver NORDEFECO. Sverige är medlem i EU men inte Nato, förutom samarbetet som heter PFF (partnerskap för fred) som är ett samarbete med Nato för icke Natomedlemmar.² Danmark är till skillnad från Sverige Natomedlem och även medlem i EU. Utifrån de två olika allianstillhörigheterna skiljer sig dessa två länder åt mer än exempelvis Sverige och Finland.

I den svenska regeringens försvarspolitiska inriktning kan ett stycke som uttrycker inriktningen för den svenska försvars- och säkerhetspolitiska inriktningen, följande gå att finna i det officiella svenska dokumentet *Försvarspolitisk inriktning: Sveriges försvar 2016–2020. "Hot mot freden och vår säkerhet avvärjs bäst i gemenskap och samverkan med andra länder. Sverige är inte med i någon militär allians."*³

Sveriges regering är tydliga med att Sverige inte kommer att stå passivt och se på om ett annat EU- eller nordiskt land utsätts för en attack eller katastrof och Sverige förväntar sig detsamma från andra.⁴ Den tidigare forskningen kring svensk säkerhetspolitik och försvarsallianser är väl utforskade ämnen och förklaringen till det kan förklaras med att intresset för området kring östersjön växt den senaste tiden, framförallt i och med Rysslands annektering utav Krimhalvön.⁵ En annan orsak till att Sverige är ett intressant land att genomföra forskning kring är på grund av landets långa neutralitet och att Sverige är

---

¹ NORDEFECO, NORDIC DEFENCE COOPERATION. The basics about NORDEFECO.
<http://www.nordefco.org/the-basics-about-nordefco> (hämtad 2019-05-30)

² Nato. *Säkerhet genom partnerskap*. NATO Public Diplomacy Division. Bryssel: 2005. s.7

³ Försvarsdepartementet, Sveriges regering. *Försvarspolitisk inriktning: Sveriges försvar 2016–2020*, Stockholm, 2015

<http://data.riksdagen.se/fil/D7F6A914-0016-4DA6-9C1D-7FA559F67F17> s.20

⁴ Ibid. s.21

⁵ Ibid. s.9

ett av de länder i Europa som stått utanför krig och konflikter längst.⁶ Den långa friheten gör Sverige till ett intressant land att jämföra andra länder med vad gäller neutralitet och fred.

1.2 Problemformulering

Det nordiska försvarssamarbetet som samtliga av de nordiska länderna ingår i vid namn NORDEFECO är frivilligt. Ett syfte med det nordiska samarbetet är att skapa ett djupare försvarssamarbete mellan de nordiska länderna. Det fördjupade försvarssamarbetet är ett av de mål som finns för de nordiska länderna i försvarssamarbetet, och ett antal olika delmål finns för att uppnå det fördjupade samarbetet.⁷

Till följd av det nordiska samarbetet har de nordiska länderna påbörjat ett antal samarbeten. Sverige och Danmark har exempelvis under år 2018 tecknat ett nytt försvarssamarbete som innebär att de båda länderna skall kunna nyttja varandras lufterum och öva mer tillsammans.⁸ Det utökade försvarssamarbetet mellan Sverige och Danmark skall dock inte ses som att Sverige är närmare ett Natomedlemskap enligt Sveriges försvarsminister Peter Hultqvist.⁹ Det nordiska försvarssamarbetet som idag finns ger inte några militära löften och kan därför inte ses som ett alternativ till Nato eller EU för dess medlemmar.¹⁰ Det säkerhetspolitiska läget och intresset kring östersjön har under de senaste åren förändrats. Det ökade intresset för östersjön är en av de större anledningarna till att de nordiska länderna har börjat se till det nordiska försvarssamarbetet NORDEFECO.¹¹

De nordiska länderna står inför liknande hot och länderna delar många säkerhetspolitiska inriktningar och intressen. Ett nordiskt samarbete ger en förhöjd tröskeleffekt och minskar risken för incidenter i och kring vårt närområde.¹² Följande textstycke går att läsa i svenska regeringens försvarspolitiska inriktning,

”Ett fördjupat nordiskt samarbete stärker både det nationella försvaret och förmågan att genomföra operationer i närområdet men även utanför närområdet. Den

---

⁶ Nilsson, Torsten. *Svensk Utrikespolitik*. 39 Nordisk Tidsskrift. 1969. s.3

⁷ NORDEFECO, NORDIC DEFENCE COOPERATION. The basics about NORDEFECO. <http://www.nordefco.org/the-basics-about-nordefco> (hämtad 2019-05-30)

⁸ Sveriges radio. David Rasmusson. *Nytt försvarsavtal mellan Sverige och Danmark*. 2018- 05-22. <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6958728> (hämtad 2019-03-27)

⁹ Ibid.

¹⁰ Försvarsdepartementet, Sveriges regering. *Försvarspolitisk inriktning: Sveriges försvar 2016–2020*. s.21

¹¹ NORDEFECO, NORDIC DEFENCE COOPERATION. The basics about NORDEFECO.

¹² Försvarsdepartementet, Sveriges regering. *Försvarspolitisk inriktning: Sveriges försvar 2016–2020*. s.23

*säkerhetspolitiska utvecklingen i vårt närområde stärker ytterligare behovet av ett fördjupat nordiskt samarbete.*¹³

Norden är ett viktigt geografiskt område och har ett stort strategiskt intresse. Ett nordiskt försvarssamarbete skapar en fredlig utveckling och höjer den tröskeleffekt som förhindrar militära incidenter och konflikter. Det skapas bland annat genom att de nordiska länderna uppträder gemensamt i större förband.¹⁴

Forskningsproblemet för den här uppsatsen mynnar ut till att de nordiska länderna har ingått ett försvarssamarbete och ett av de många syftena med det samarbetet är att nå ett fördjupat försvarssamarbete. Sverige är ett nordiskt land som idag står utan militära allianser, men uttrycker även tydligt att Sverige skall försvaras tillsammans med andra. För undersökningen är det forskningsproblem som ligger till grund följande. Kan länderna Sverige och Danmark nå fördjupat försvarssamarbete och finns det förutsättningar som krävs för ett framgångsrikt försvarssamarbete?

1.3 Forskningsöversikt

Torsten Nilsson förklarar i sin artikel varför Sverige är ett land i Europa som stått utanför krig längst av alla.¹⁵ Nilssons undersökning genomförs genom att olika försvarspropositioner granskas och analyseras ingående. Nilsson skriver om hur den svenska neutralitetspolitiken långsamt har vuxit fram under en längre tid och beror på ett flertal olika faktorer, så som exempelvis Sveriges sociala och ekonomiska utveckling.¹⁶ Nilsson menar att Sveriges neutralitetspolitik skiljer sig från andra länders då Sverige inte har den i någon konstitution eller i något avtal med någon annan makt.¹⁷ Efter andra världskriget diskuterade de skandinaviska länderna om att skapa ett försvarsförbund mellan Norge, Danmark och Sverige men den diskussionen ledde ingen vart.¹⁸ Nilsson kommer fram till en viktig slutsats, att Sveriges neutralitetspolitik innebär inte att Sverige skall vara tysta och inte bry sig om övriga världen. Han menar att även om Sverige är litet så vi skall höras och inte tystas.

---

¹³ Försvarsdepartementet, Sveriges regering. *Försvarspolitik inriktning: Sveriges försvar 2016–2020*. s.23

¹⁴ Ibid. s.23

¹⁵ Nilsson, Torsten. *Svensk Utrikespolitik*. 39 Nordisk Tidsskrift. 1969. s.3

¹⁶ Ibid. s.3

¹⁷ Ibid. s.4

¹⁸ Ibid. s. 5

Gunnar Åselius skriver i sin artikel som heter *Swedish Strategic Culture after 1945* om hur Sveriges strategiska kultur har sett ut från efter andra världskriget tills fram till idag.¹⁹ Han skriver först om hur den svenska Försvarsmakten såg ut med sin stora arme, flygvapen och flotta, och hur den svenska armén med sina nästan 850 000 man kunde jämföras med många av de andra stora länders arméer.²⁰ Den här undersökningen genomförs genom att författaren utifrån de olika svenska försvarspropositionerna analyserat Sveriges strategiska kultur. Åselius skriver sedan i sin artikel hur svenska Försvarsmakten förändras under den här tiden och hur den såg ut då den här artikeln skrevs (2003). Hur den svenska Försvarsmakten har utvecklats till ett betydligt mindre antal personer men med en betydligt högre teknisk tillgång och bättre utbildade officerare.²¹ Att den svenska Försvarsmakten satsade på ett mer teknologiskt försvar snarare än en stor massa stödjer Åselius på 1958 års försvarsbeslut, det försvarsbeslutet ledde även till att Försvarsmaktens överbefälhavare fick ett större ansvar.²² Åselius avslutar den här artikeln med att skriva om hur Sverige vid år 2000 började att nedrusta denna stora arme som fanns kvar efter kalla kriget. Han skriver om hur Sverige istället för ett eget starkt försvar gick med i Europeiska unionen och svenska styrkor är med i Nato ledda missioner i exempelvis Bosnien och Kosovo.²³ Åselius skriver även att den stora förändringen i svenska Försvarsmakten troligtvis beror på den svenska politiska nya inriktningen där försvarsinriktningen inte ska ligga på nationellt försvar, utan på internationella operationer.²⁴

Tuomas Forsberg har i sin undersökning som heter *The rise of Nordic defence cooperation: a return to regionalism?* Genomfört en studie kring det uppkomna nordiska försvarssamarbetet som heter NORDEFECO.²⁵ Forsberg skriver om hur de nordiska länderna har genomfört försvarssamarbeten sedan kalla kriget och fram till idag, hur de har lyckats och misslyckats. Forsberg skriver även om vilka drivkrafter som finns för ett nordiskt försvarssamarbete, bland annat de ekonomiska faktorerna och betydelsen av liknande kulturer.²⁶ Forsberg avslutar sin undersökning med att konstatera att de tidigare misslyckade försöken till ett fungerande nordiskt försvarssamarbete har idag andra förutsättningar för att

---

¹⁹ Åselius, Gunnar. *Swedish Strategic Culture after 1945*. Cooperation and conflict: Journal of the Nordic international studies association, vol. 40(1). Sage publications. 2005.

²⁰ Åselius, Gunnar. *Swedish Strategic Culture after 1945*. s.25

²¹ Ibid. s.32–34

²² Ibid. s.34

²³ Ibid. s.39

²⁴ Ibid. s.40

²⁵ Forsberg, Tuomas. *The Rise of Nordic Defence Cooperation: A Return to Regionalism?* International Affairs 89.5. 2013.

²⁶ Ibid. s.1174-1179

lyckas.²⁷ Han argumenterar i sin artikel bland annat för att det finns olika hinder för de nordiska länderna att nå fördjupat försvarssamarbete. Han skriver att bara så enkla saker som att olika planerings strukturer, delning av hemligstämplade dokument och olika standarder.²⁸ Han argumenterar även för att ett djupare försvarssamarbete hade varit betydligt enklare om samtliga nordiska länder hade samma försvarssamarbeten utöver NORDEFCO.²⁹

Tuomas Forsberg & Tapani Vaahtoranta har skrivit en artikel som heter *Inside the EU, outside NATO: Paradoxes of Finland's and Sweden's post-neutrality*. De dessa två författare undersöker i den här artikeln är varför Sverige och Finland nästan går med på allt inom säkerhetssamarbete utom ett kollektivt försvar.³⁰ De skriver om de likheter men även de skillnader som finns mellan svensk och finsk politik, det gör dom genom att analysera deras politik generellt men specifikt mot deras inställning mot Nato och EU.³¹ Forsberg och Vaahtoranta börjar i sin artikel med att skriva om Sveriges och Finlands neutralitet genom kalla kriget och hur de två länderna skiljde sig åt under kalla kriget men även de likheter de hade under kalla kriget.³² Efteråt skriver författarna om Sveriges och Finlands politiska ingång i Europeiska Unionen och de skriver då att Finlands huvudsakliga anledning till att gå med i EU var säkerhet och för svensk del handlade det om det politiska och ekonomiska.³³ Nästa del som författarna skriver om handlar om Sveriges och Finlands syn på Nato efter kalla kriget. De skriver att både Sverige och Finland har en liknande relation till Nato, och att de båda länderna trots sitt ickemedlemskap i Nato i vissa fall samarbetar med Nato.³⁴ Forsberg och Vaahtoranta avslutar sin artikel med lite slutsatser om den svenska och finska säkerhetspolitiken. De skriver att både Sverige och Finland har i och med medlemskap i EU en mer tryggare tillvaro och är inte längre i behov av något mer militärt stöd eller garantier, de båda länderna anser dock att det är viktigt att bidra till den Europiska säkerheten, och det genom Europeiska Unionen.³⁵

Daniel S. Hamiltons skriver i sin artikel som heter *Rude Awakening: Security Challenges in Northern Europe* om hur alla de nordiska länderna stärkte sitt samarbete med Nato och varandra efter Rysslands

---

²⁷ Forsberg, Tuomas. *The Rise of Nordic Defence Cooperation: A Return to Regionalism?* s.1180-1181

²⁸ Ibid. s. 1179

²⁹ Ibid. s. 1179

³⁰ Tuomas Forsberg & Tapani Vaahtoranta. *Inside the EU, outside NATO: Paradoxes of Finland's and Sweden's post-neutrality*, *European Security*. 10:1, 68–93. 2001. s.68

³¹ Ibid. s.68

³² Ibid. s.69–71

³³ Ibid. s.71

³⁴ Ibid. s.74

³⁵ Ibid. s.85

aggressiva sanktioner mot Ukraina.³⁶ Hamilton skriver även om hur de nordiska länderna nu har ändrat sitt fokus från internationella operationer till mer fokus på ett nationellt försvar.³⁷ Författaren skriver i sin undersökning om hur det samarbetet som heter Partnerskap för fred, vilket Sverige är en del av har visat sig ha stor påverkan men att det dock är ett samarbete som skulle behöva granskning.³⁸ Han skriver om hur de nordiska länderna har det svårt med att efter omställningen från internationellt fokus till nationellt med att ha tillräckliga mobiliseringsresurser samt infrastruktur.³⁹ En väldigt intressant sak som Hamilton skriver om är hur samtliga nordiska utrikesministrar skrivit gemensamt i en norsk tidning där de fördömde den ryska annekteringen av Krim, och de skriver att den största utmaningen för Europas säkerhet är Rysslands uppträdande. Hamilton menar att det tvingar de nordiska länderna till en mer samordnad nordisk beredskap mot eventuella kriser eller incidenter.⁴⁰ Hamilton genomför i sin artikel ett antal kvalitativa fallstudier där han ser till olika fall om hur länder i norra Europa agerat i och med Rysslands annektering av Krim. Hamilton argumenterar för att länderna kring östersjön måste öka och fördjupa sina samarbeten för att lyckas skapa en mer slagkraftig försvar- och säkerhetspolitik.

Jacob Westbergs skriver i sin artikel som heter *Säkerhet utan alliansfrihet, svenska alliansstrategiers teori och praktik* att den svenska alliansfria allianspolitiken innehåller en motsättning.⁴¹ Westberg skriver om hur den svenska militära alliansfriheten gör det svårt för Sverige att kunna ge och ta emot hjälp till andra EU medlemmar samt nordiska länder enligt solidaritetspolitikens ambitioner och samtidigt vara militärt alliansfria.⁴² Westberg genomför i sin artikel några kvalitativa fallstudier där Sveriges säkerhetspolitik analyseras och prövas i olika situationer. Det Westberg gör i sin artikel är att analysera de möjligheter och begränsningar som finns för ett framtida fördjupat försvarssamarbete och samtidigt behålla den svenska alliansfriheten. Han börjar med att presentera tidigare forskning som behandlar alliansstrategier, Westberg har lagt stor vikt vid att presentera definitionen av en småstat då Sverige kan ses som en småstat.⁴³ Det Westberg sedan gör är att han presenterar ett analysverktyg som sedan appliceras på ett antal, både lyckade och misslyckade försök till att nå svenska säkerhetspolitiska mål

---

³⁶ Hamilton, Daniel. *Rude Awakening: Security Challenges in Northern Europe*. Danish Foreign Policy Yearbook (2015): 25-50,7-8. S.25

³⁷ Hamilton, Daniel. *Rude Awakening: Security Challenges in Northern Europe*. s.25

³⁸ Ibid. s.39

³⁹ Ibid. s.41

⁴⁰ Ibid. s.43

⁴¹ Westberg, Jacob. *Säkerhet utan alliansfrihet, svenska alliansstrategiers teori och praktik*.

Statsvetenskaplig tidskrift, årgång 118. 2016. s.412

⁴² Ibid.

⁴³ Ibid. s.417–424

med hjälp av olika alliansstrategier.⁴⁴ Westberg kommer fram till i hans artikel att den svenska alliansfriheten fungerade i liten utsträckning och gav Sverige riktlinjer om lämpliga respektive olämpliga handlingsval för den svenska regeringen kring de samarbeten som finns mellan EU och Nato.⁴⁵ Westberg kommer även fram till att Sverige under åren 1991-2008 inte har varit i behov av att utveckla någon ny strategi i och med den gynnsamma säkerhetsutvecklingen.⁴⁶ Han avslutar sin artikel med att skriva att behovet för en sammanhållen strategi för försvaret av Sverige är betydligt högre idag.⁴⁷ Han avslutar sin artikel med att analysera huruvida Sverige idag skulle kunna nyttja olika alliansstrategier för att nå de säkerhetspolitiska mål som finns idag och vad vi kan lära oss av Sveriges tidigare erfarenheter inom området.⁴⁸ Det författaren har gjort i sin undersökning är att vissa på ett antal olika tillvägagångssätt som Sverige skulle kunna använda olika typer utav alliansstrategier för att kunna trygga de svenska säkerhetspolitiska målen.

Ulf Kullin har genomfört en undersökning där han undersöker de olika drivkrafterna som finns kring det nordiska försvarssamarbetet mellan 2005 och 2009.⁴⁹ Kullin fokuserar på det svensk-norska försvarssamarbetet och analyserar det utifrån fyra olika drivkrafter, ekonomi, identitet och tillit, strävan efter oberoende och byråkratins påverkan.⁵⁰ Kullins slutsatser av sin undersökning är att ekonomin ofta är huvudorsaken till försvarssamarbeten. Hans slutsatser handlar till stor del om ekonomin och om hur det har spelat en stor roll för många av de olika försvarssamarbeten som finns. Han menar även på att en kombination av samtliga drivkrafter är anledningen till att det nordiska försvarssamarbetet existerar, även att de kompletterar varandra.⁵¹

Jonas Ottosson har i sitt självständiga arbete som han genomförde år 2012 gjort en undersökning om det svenska och norska försvarssamarbetet med utgångspunkt ur Tomas Valaseks framgångsfaktorer kring vad som krävs för framgångsrikt försvarssamarbete.⁵² Han har genomfört sin undersökning applicerat på det nordiska försvarssamarbetet NORDEFCO. Ottosson har i sin undersökning valt att nyttja fem av

---

⁴⁴ I Westberg, Jacob. *Säkerhet utan alliansfrihet, svenska alliansstrategiers teori och praktik*. s.424–430

⁴⁵ Ibid. s.440

⁴⁶ Ibid.

⁴⁷ Ibid.

⁴⁸ Ibid. s.434–440

⁴⁹ Kullin, Ulf. *Försvarssamarbete Så in I Norden: Drivkrafter Bakom Det Nordiska Försvarssamarbetet 2005–2009*. 2009.

⁵⁰ Ibid.

⁵¹ Ibid. s.60

⁵² Ottosson, Jonas. *Nordiskt försvarssamarbete i åtstramningens tidevarv*. Självständigt arbete, D-uppsats. Försvarshögskolan. 2012.

Tomas Valaseks sju framgångsfaktorer i sin undersökning och har utifrån dessa analyserat Sverige och Norge.

Med den genomförda forskningsöversikten bör det belysas att idag ser världen annorlunda ut än vad den gjorde för bara 10–20 år sedan och intresset för östersjön och dess närområde har ökat avsevärt.⁵³ Även Sveriges neutralitet och alliansfrihet beskrivs på ett annat sätt idag än tidigare. Idag skulle inte Sverige beskrivas som ett neutralt och alliansfritt land, utan Sverige hade enbart framställts som alliansfritt. Det innebär att Sverige inte har ingått i något avtal som innebär några ömsesidiga försvarsgarantier, samt att Sverige själva ansvarar för försvaret av landet Sverige.⁵⁴ Den svenska neutraliteten är dock inte gällande längre, Sverige var neutrala under kalla kriget men har sedan dess övergett neutraliteten. Sverige har ett försvar som är format för att kunna verka tillsammans med andra aktörer både nationellt som internationellt. De andra aktörerna kan både vara medlemmar i EU, Nato eller FN. Sverige döljer inte landets inriktningar utan ger numera en klar och tydlig bild av den svenska försvars- och säkerhetspolitiken.⁵⁵ Det är tidigare forskat kring de nordiska försvarssamarbetena utifrån Tomas Valaseks framgångsfaktorer kring ett framgångsrikt försvassamarbete vad gäller svenskt-norskt och svenskt-finskt samarbete. Men en liknande undersökning med ett svenskt-danskt samarbete saknas och det är den här forskningslucka som undersökningen avser fylla.

Genom den genomförda forskningsöversikten går det att utläsa av många tidigare forskningar vikten av att Sverige måste fördjupa sina försvarssamarbeten. Det är något som Sverige har börjat med i och med försvarssamarbetet med Finland och det nordiska försvarssamarbetet NORDEFKO. Sverige och Danmark är två av de nordiska länder som har börjat se till ett fördjupat försvarssamarbete i och med det avtal som skrevs 2018 om att kunna nyttja varandras luftrum och öva mer tillsammans. Dock saknas någon tidigare forskning kring huruvida ett svenskt och danskt försvarssamarbete har möjlighet till att bli framgångsrikt. Den forskningslucka som går att finna genom forskningsöversikten är att Sverige är ett land som måste utveckla sina försvarssamarbeten och ingen tidigare forskning går att finna kring ett svenskt-danskt försvarssamarbete.

---

⁵³ Försvarsdepartementet, Sveriges regering. *Försvarspolitisk inriktning: Sveriges försvar 2016–2020*. s.25–26

⁵⁴ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Säkerhetspolitik.se. Militär alliansfrihet. 2015. <http://www.sakerhetspolitik.se/Forsvar/internationellt-forsvar/Militar-alliansfrihet/> (hämtad 2019-04-16)

⁵⁵ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Säkerhetspolitik.se. Militär alliansfrihet. 2015. <http://www.sakerhetspolitik.se/Forsvar/internationellt-forsvar/Militar-alliansfrihet/> (hämtad 2019-04-16)

1.4 Syfte och frågeställning

Syftet med undersökningen är att undersöka om Sverige och Danmark har de förutsättningar som krävs för att ha ett framgångsrikt försvarssamarbete utifrån Tomas Valaseks framgångsfaktorer för ett lyckat försvarssamarbete. Den här studien kommer att fokusera på det svenska och danska försvarssamarbetet och bortse från övriga nordiska länder trots att de har en stor inverkan på ett nordiskt försvarssamarbete. Resultatet från undersökningen hoppas kunna visa på de likheter och skillnader mellan Sverige och Danmarks Försvarsmakter, samt om ett fördjupat försvarssamarbete skulle kunna vara framgångsrikt.

Resultatet från undersökningen hoppas kunna bidra till en ny del i ämne som tidigare inte är lika undersökt. Många undersökningar är gjorda om bland annat ett utökat samarbete mellan Sverige – Finland och Sverige – Norge. Liknande forskning kring försvarssamarbete och relationen mellan Sverige och Danmark är mindre forskat kring. Vad det kan bero på har troligtvis att göra med att ett svenskt-finskt försvarssamarbete är att de båda länderna inte är Nato medlemmar och genom Finland kan en motståndare från öst framrycka. Vad gäller det svensk-norska försvarssamarbetet är det troligtvis forskat kring då Sverige och Norge är så nära grannländer och det är intressant att se på ett försvarssamarbete när det ena landet är med i Nato och det andra inte är det.

Att det är Sverige och Danmark som undersöks i den här uppsatsen kan motiveras med att är då det svensk-danska försvarssamarbetet kan möjliggöra att två länder som båda har kust mot passagen via Öresund, Kattegatt och Skagerack tillsammans kan stärka försvaret mot den ryska militära passagen. Det är en fråga som försvarsministrarna från Sverige Peter Hultqvist och från Danmark Claus Hjort Frederiksen presenterade under en presskonferens den 22 maj 2018.⁵⁶ Det står skrivet i regeringens försvarspolitiska inriktning att Sverige idag har ett väl utvecklat samarbete med Finland men att med Norge och Danmark är det endast ett omfattande försvarspolitiskt samarbete, dock sker en viss del av utbyte mellan förband i norr, men man önskar samtidigt att samarbetet skall öka inom bland annat övnings- och utbildningsområdet.⁵⁷

---

⁵⁶ Svenska dagbladet. Svensk-danskt försvarssamarbete breddas. Publicerad 2018-05-18.
<https://www.svd.se/svensk-danskt-forsvarssamarbete-breddas> (hämtad 2019-03-15)

⁵⁷ Försvarsdepartementet, Sveriges regering. *Försvarspolitisk inriktning: Sveriges försvar 2016–2020*. s.25

Den frågeställning som den här uppsatsen avser att svara på är följande,

- Utifrån Tomas Valaseks framgångsfaktorer, har Sverige och Danmark de förutsättningar som krävs för att ha ett framgångsrikt försvarssamarbete?

1.5 Avgränsningar

De avgränsningar som kommer att göras i undersökningen är först och främst att undersökningen endast kommer att undersöka den nyaste försvars- och säkerhetspolitiska proposition som finns tillgänglig idag. Undersökning avser inte att se på tidigare propositioner då det anses redan vara undersökt. Undersökning kommer endast att se på ett försvarssamarbete mellan Sverige och Danmark. Uppsatsen kommer att undersöka om dessa länder har de olika förutsättningarna som krävs för ett framgångsrikt försvarssamarbete enligt Tomas Valaseks faktorer. Empirin för uppsatsen kommer att bestå av fyra olika officiella dokument. Två av dessa officiella dokument berör Sveriges säkerhet- och försvarspolitik och två dokument berör Danmarks säkerhet- och försvarspolitik.

I teoridelen har sju faktorer och egenskaper presenterats och av dessa kommer samtliga av dessa att nyttjas för undersökningen. Valasek skriver att länder som skall ha framgångsrikt försvarssamarbete har alla eller en stor del av dessa faktorer.⁵⁸ Även andra argumentationer finns och presenteras i uppsatsens teoridel.

1.6 Disposition

Den här uppsatsen är uppdelat i fem huvudkapitel.

Kapitel 1. *Inledning* innehåller sex stycken underrubriker där en problemformulering, forskningsöversikt, syfte, forskningsfrågor och avgränsningar presenteras.

Kapitel 2. I teori kapitlet kommer Tomas Valaseks framgångsfaktorer som nyttjas i undersökningen att presenteras och förklaras. Först i det här kapitel kommer en kortare argumentation redogöras för varför Valaseks framgångsfaktorer har nyttjats för undersökningen och varför den teori som nyttjas underlättar lösandet av uppsatsens frågeställning.

Kapitel 3. I metod kapitlet kommer först en forskningsdesign att presenteras. Därefter kommer den empiri som nyttjas i uppsatsen att presenteras och en diskussion om varför materialet är nyttjats för undersökning är vald. Slutligen kommer en operationalisering av de sju faktorerna i Valaseks

---

⁵⁸ Valasek, Tomas, *Surviving austerity, the case for a new approach to EU military*, Centre for European Reform (CER), London, England, 2011. s.21

framgångsfaktorer att presenteras och sist en argumentation för varför den valda metoden är nyttjad i undersökningen.

Kapitel 4. I analys kapitlet kommer analysen utav empirin att presenteras och kapitlet kommer att avslutas med att resultatet av analysen presenteras i en framtagen tabell.

Kapitel 5. I avslutnings kapitlet kommer en kortare sammanfattning av uppsatsen att presenteras.

Därefter kommer en återkoppling till forskningsproblemet, syfte och frågeställningen för uppsatsen att presenteras. Avslutningsvis kommer slutsatser, förslag till vidare forskning och resultatets relevans för den militära professionen att belysas.

2. Teori

De olika framgångsfaktorer och egenskaper som ska nyttjas i undersökningen som analysverktyg skall här presenteras. Tomas Valasek skriver i sin artikel om ett antal olika framgångsfaktorer som ett land bör ha samtliga eller en stor del av för att nå ett framgångsrikt försvarssamarbete med ett annat land.

Avslutningsvis i kapitlet kommer en kortare argumentation presenteras. Argumentationen är kring varför teorin är vald för undersökningen och hur den underlättar lösandet av undersökningens problem.

2.1 Valaseks framgångsfaktorer

Tomas Valasek har skrivit en rapport som heter *SURVIVING AUSTERITY, The case for a new approach to EU military collaboration*. Ett uttryck som Valasek bygger stor del av sin rapport om är ”Pooling and sharing”, med det här uttrycket menar Valasek att länder skall kunna minska och dra in stora delar av sina militära resurser och istället dela på dessa resurser med andra länder.⁵⁹ Han ger tre huvudformer om hur det kan ske. Först är att länder kan tillsammans förhandla om vapen, fordon, uniformer och liknande för att på så sätt få ner försvarskostnaderna. Det andra är att försvarsmakter kan dela på träningsanläggningar och gemensamma styrkor. Den sista formen är att länder kan specialisera sig på olika saker och sedan hjälpa andra länder inom det området.⁶⁰

I Valaseks rapport har han listat sju olika framgångsfaktorer och egenskaper som länder bör sträva efter eller innehava för att lyckas med ett försvarssamarbete.⁶¹ De sju olika faktorerna till ett lyckat försvarssamarbete är enligt Valasek följande, **(1) liknande strategisk kultur, (2) förtroende och solidaritet, (3) styrkor av liknande storlek och kvalitet, (4) lika villkor för försvarsindustrin, (5) tydliga avsikter, (6) allvarlighet samt (7) låg korrupcion.**⁶² Valasek menar även att de bör prioriteras i den ordning som de är skrivna i, alltså är liknande strategisk kultur viktigare än låg korrupcion för ett lyckat samarbete. Valasek menar att flera av de länder som har lyckats med att samarbeta med andra länder innehar alla eller en stor del av dessa faktorerna och egenskaper.⁶³

Utav de sju faktorerna och egenskaper ett land bör inneha för ett lyckat samarbete kommer samtliga av dem att nyttjas i undersökningen. Valasek skriver att länder som har framgångsrika försvarssamarbeten

---

⁵⁹ Valasek, Tomas, *Surviving austerity, the case for a new approach to EU military*. s.12-15

⁶⁰ Ibid. s.13-14

⁶¹ Ibid. s.21-27

⁶² Ibid. s.21-27

⁶³ Ibid. s.21

har alla eller många av dessa egenskaper, därför nyttjas samtliga i undersökningen. Det här är en av de saker som skiljer den här undersökningen från tidigare genomförd forskning där Tomas Valaseks faktorer för framgångsrikt försvarssamarbete har nyttjats som analysverktyg. Att nyttja samtliga sju framgångsfaktorer som Valasek listat i sin rapport kommer att skapa en djupare bild över om ett fördjupat försvarssamarbete mellan Sverige och Danmark har de faktorer och egenskaper för ett framgångsrikt försvarssamarbete. I exempelvis Joel Cohns genomförda undersökning nyttjas tre av Valaseks sju framgångsfaktorer.

Den främsta argumentationen för att Valaseks faktorer nyttjas för den härundersökningen är att dessa ger bra och tydliga indikatorer på om två länder skall kunna ha ett fungerande försvarssamarbete. Det är just vad den här undersökningen avser att svara på, om Sverige kan ha ett framgångsrikt försvarssamarbete med ett annat nordiskt grannland.

2.2 Framgångsfaktorer

2.2.1 Liknande strategisk kultur

Valasek ger i sin rapport exempel på hur det har misslyckats och lyckats med samarbeten mellan två länder som haft en olik samt en liknade strategisk kultur. Det exemplet han ger på ett misslyckat samarbete är mellan Tyskland och Frankrikes brigad i Afghanistan, där han menar att det fanns meningsskiljaktigheter i hur de skulle nyttja sin trupp. Valasek menar att det har sin grund i ländernas åsikt om vilken risk man skulle utsätta sina soldater för.⁶⁴ Valasek skriver att exempelvis den fransk-brittiska ”expeditionary force” har en betydligt bättre chans att lyckas tack vare att de båda länderna har en liknande syn på risktagning vid internationella operationer.⁶⁵ Han menar även att den strategiska kulturen kan ses genom hur ett land är benäget att ingå i en insats och legitimiteten för en insats. Valasek menar alltså med den här faktorn till lyckat samarbete att om två länder har ett någorlunda liknande synsätt på vad och hur deras försvarsstyrkor ska nyttjas kan det anses som att länderna har en liknande strategisk kultur. Om länderna har meningsskiljaktigheter kring exempelvis risktagning på internationella operationer kan det anses som att länderna har en skiljaktig strategisk kultur. Valasek ger även ett exempel på hur länder som har en olik strategisk kultur kan ha lyckade samarbeten, hans exempel är mellan Tyskland och Belgien där de tränar personal och köper in materiel tillsammans till deras flotta men med egna fartyg och besättningar, länderna har trots det en olik syn på risktagning.⁶⁶

---

⁶⁴ Valasek, Tomas, *Surviving austerity, the case for a new approach to EU military*. s.21

⁶⁵ Ibid. s.21

⁶⁶ Ibid. s.22

2.2.2 Förtroende och solidaritet

I sin rapport skriver Valasek om hur förtroende och solidaritet har en stor betydelse för ett lyckat samarbete. Han presenterar ett citat från en telefonintervju han gjort 2011 som lyder, ”*we think of ourselves as Nordics first, Europeans second*”⁶⁷ Valasek ger även ett exempel på hur Sverige tydligt har lovat att skydda sina nordiska grannländer vid ett angrep. Han skriver i sin rapport om förtroende är ännu viktigt när två länder samarbetar för att försvara sina nationella gränser än när de ska genomföra en internationell operation tillsammans.⁶⁸ Valasek menar att förtroende är en ytterst viktig faktor för att länder skall kunna samarbeta vid exempelvis införande av ny materiel.⁶⁹ Valasek skriver att ett lands ledning vill ha en tilltro till det andra landets ledning och känna att det andra landet inte kommer att lämna ens samarbetspartner vid en konflikt eller katastrof.⁷⁰ Med den här faktorn för ett lyckat samarbete menar alltså Valasek att två länder som ska samarbeta måste ha ett förtroende för varandra och tro på det som det andra landet gör.

2.2.3 Försvarsstyrkor av liknande storlek och kvalité

Valasek menar i sin rapport att två länder vars försvarsstyrkor som har liknande storlek och kvalité har en större chans för att lyckas med sitt samarbete än länder vars storlek eller kvalité är skiftande.⁷¹ Han ger ett exempel på när Tjeckien och Slovakien automatiskt drogs tillsammans på grund av dessa länders gemensamma historia, liknande språk och storlek.⁷² Valasek säger också att det fanns andra större grannländer till Tjeckien hade kunnat bidra med mer pengar eller en mer liknande strategisk kultur, problemet med det är dock menar Valasek att större länder ofta inte tar mindre samarbetsländer seriöst.⁷³ Med den här framgångsfaktorn för ett lyckat samarbete menar Valasek att länder som exempelvis har en gemensam historia, är av liknande storlek och har en liknande försvarsmakt har goda förutsättningar för ett lyckat samarbete.

---

⁶⁷ Valasek, Tomas, *Surviving austerity, the case for a new approach to EU military*. s.22

⁶⁸ Ibid. s.22

⁶⁹ Ibid. s.22

⁷⁰ Ibid. s.22

⁷¹ Ibid. s.23

⁷² Ibid. s.23

⁷³ Ibid. s.23

2.2.4 Lika villkor för försvarsindustrin

Valasek skriver att två länder som delar och stödjer varandras försvarsindustri ger länderna bättre förutsättningar för ett lyckat försvarssamarbete.⁷⁴ Valasek menar att länderna kan spara mycket pengar på att dela på sina försvarsindustrier och han ger ett exempel på ett misslyckat samarbete där Sverige och Norge, den norska försvarsmakten valde att köpa in den amerikanska flygplanstypen F-35 istället för den svenska flygplanstypen Gripen.⁷⁵ Valasek menar det att Sverige ansåg att Norge tog det bästa möjliga planet istället för att se till den nordiska försvarsindustrin. Han menar även att länder förlorar mycket pengar på försvarsindustri och att dessa förluster måste fördelas jämnt mellan länder som samarbetar.⁷⁶

2.2.5 Tydliga avsikter

En annan framgångsfaktor enligt Valasek är att länderna går in i olika samarbeten med tydliga avsikter och tydlighet kring varför landet väljer att samarbeta med annat land. Han ger ett flertal olika exempel på tydliga avsikter så exempelvis det nordiska samarbetet där avsikten är att spara pengar, samarbetet mellan Tyskland och Frankrike där avsikten är att uppmuntra en djupare europeisk integration och samarbetet mellan Polen och Ukraina där avsikten är att få ett land utanför EU närmare.⁷⁷ Valasek menar att alla dessa olika avsikter med samarbeten är valida men att de skapar olika följder och att det är viktigt att innan ett samarbete inleds diskutera om vad samarbetet skall leda till.⁷⁸

2.2.6 Allvarlighet

Valasek skriver att ett land som har ett verkligt behov av att kunna tvingas nyttja sina väpnade styrkor kommer att vara mer villiga att samarbeta med andra.⁷⁹ Han menar att en regering i ett sådant land är mer villig att riskera politiskt, exempelvis förlust av suveränitet och industriella spänningar som ett försvarssamarbete kan innebära.⁸⁰ Det betyder alltså att ett land som står inför en risk att hamna i konflikt eller katastrof är mer villig att inleda ett försvarssamarbete för att klara sig.

2.2.7 Låg korruption

Med låg korruption skriver Valasek att ett land som har en hög korruption kan se det som en stor begränsning att tvingas dela med sig av sin materiel eller att andra länder skall ha en del av viss

---

⁷⁴ Valasek, Tomas, *Surviving austerity, the case for a new approach to EU military*. s.23–24

⁷⁵ Ibid. s.24

⁷⁶ Ibid. s.23

⁷⁷ Ibid. s.24

⁷⁸ Ibid. s.24

⁷⁹ Ibid. s.26

⁸⁰ Ibid. s.26

försäljning av exempelvis försvarsmateriell.⁸¹ Valasek menar även att ledare i ett land med hög korruption alltid kommer få det svårare att dela makt med andra ledare, jämfört med ledare i länder där det är låg korruption.

---

⁸¹ Valasek, Tomas, *Surviving austerity, the case for a new approach to EU military*. s.26

3. Metod

3.1 Forskningsdesign

Undersökning kommer utgå från ett forskningsproblem kring det svenska och danska försvarssamarbetet. Sverige och Danmarks officiella dokument kring försvars- och säkerhetspolitik kommer att analyseras utifrån ett antal olika faktorer som är framtagna av Tomas Valasek.

Undersökningen i uppsatsen kommer att vara en teorikonsumerande flerfallsstudie där den svenska försvars- och säkerhetspolitiska inriktningen är det ena fallet och det andra är den danska försvars- och säkerhetspolitiska inriktningen. Dessa två fall kommer därefter att analyseras med hjälp av Tomas Valaseks faktorer och egenskaper för ett framgångsrikt försvarssamarbete. Förhållandet mellan uppsatsens empiri och de olika framgångsfaktorerna som nyttjas i uppsatsen är teorikonsumerande. Det innebär bland annat för uppsatsen och undersökningen att resultatet inte är viktigt för att kunna nyttjas och vara giltigt i ett annat sammanhang. Det viktiga blir istället att undersöka huruvida en given faktor kan ge en möjlig förklaring till varför det blev som det blev i just det undersökta fallet.⁸²

För att samla den data som nyttjas i undersökningen kommer en kvalitativ textanalys att nyttjas, och den kvalitativa textanalysen kommer genomföras med hjälp av de olika indikatorerna som är operationaliserade utifrån Tomas Valaseks framgångsfaktorer. En del av de faktorer som nyttjas för undersökningen kommer att analyseras genom att genomföra en kvantitativ dataanalys. Det innebär att se till hur ofta eller sällan något innehåll förekommer i empirin.⁸³ Den tydligaste delen där metoden kommer att nyttjas är då de olika försvarsmakternas personalsiffror och materiel skall belysas för att sedan jämföras och analyseras.

3.1.1 Kvalitativ textanalys

En kvalitativ textanalys passar för undersökningen då den empiri som ligger till grund för undersökningen består av officiella dokument så som Sveriges och Danmarks försvarspropositioner. För att kunna lyfta fram de centrala delarna i försvarspropositionen kring Sveriges och Danmarks försvars- och säkerhetspolitiskainriktning krävs det en intensiv inläsning vilket är en viktig del i den kvalitativa textanalysen.⁸⁴ Det kommer vara viktigt att kunna analysera och förstå det som står skrivet i

---

⁸² Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik, Towns, Ann E. & Wängnerud, Lena. *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5. Uppl. Stockholm: Wolters Kluwer, 2017. s.89–90

⁸³ Ibid. s.231–232

⁸⁴ Ibid s.211

dessa officiella dokument då det inte står med exakt samma ord som står skrivna i Valaseks faktorer vad gäller de olika framgångsfaktorena. Där kommer således texterna att behöva förstås i sin helhet för att kunna se om texten i empirin har samma betydelse som i de olika faktorerna kring framgångsrikt försvarssamarbete. För att kunna genomföra en kvalitativ textanalys kommer empirin behövas att komprimeras och systematiseras för att senare kunna analyseras.⁸⁵

Den empiri som kommer nyttjas i uppsatsen har en tydlig koppling till ämnet och innebär för undersökningen att faktorerna kommer att kunna utläsas med manifesta budskap. Manifesta budskap innebär att budskapen kan på ett tydligare sätt avläsas i empirin genom en kvalitativ textanalys, motsatsen till manifesta budskap är latent budskap och innebär att budskapet är mer under ytan och kräver en större ansträngning för att hitta och förstå budskapet.⁸⁶ Tolkningen av empirin för undersökningen sker genom forskarens egen tolkning och innebär att texten som nyttjas som empiri måste läsas utifrån ett specificerat perspektiv, vilket för den här uppsatsen är med Valaseks framgångsfaktorer.

3.2 Empiri

Den empiri som kommer ligga till grund för undersökningen är Sveriges officiella dokument som heter *Försvarspolitisk inriktning – Sveriges försvar 2016–2020*.⁸⁷ Det danska officiella dokumentet som heter *Danish defence agreement 2018 – 2023*.⁸⁸ Samt det danska officiella dokumentet som heter *Foreign and Security Policy Strategy 2019–2020*.⁸⁹

Varför det endast är ett svenskt dokument och två danska beror på att det som finns skrivet i det svenska officiella dokumentet är heltäckande för den svenska försvars- och säkerhetspolitiken, och för att få samma heltäckande bild av den danska försvars- och säkerhetspolitiken krävs två officiella danska dokument då dessa är mer uppdelade. Utifrån dessa officiella dokument kommer först den svenska försvars- och säkerhetspolitiska inriktningar att presenteras och därefter kommer Danmarks försvars- och säkerhetspolitiska inriktning att presenteras på liknande sätt.

---

⁸⁵ Johannessen, Asbjørn & Tuft, Per Arne. *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. 1:4. uppl., Liber, Malmö, 2003. s.106

⁸⁶ Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik, Towns, Ann E. & Wängnerud, Lena. *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. s.227

⁸⁷ Försvarsdepartementet, Sveriges regering. *Försvarspolitisk inriktning: Sveriges försvar 2016–2020*.

⁸⁸ Danish ministry of defence. *Danish defence agreement 2018 – 2023*.

⁸⁹ Danish Government. *Foreign and Security Policy Strategy 2019–2020*. 2018.

Som empiri för undersökningen kommer även det nordiska försvarssamarbetet NORDEFECO att nyttjas för att belysa några få delar, som exempelvis faktorn kring lika villkor för försvarsindustrin. Det går att finna via NORDEFECO:s hemsida ett antal officiella dokument för allmänheten att ta del av. För undersökningen kommer två av de många tillgängliga dokument att nyttjas. Dessa dokument kommer nyttjas då de belyser tydligt hur de nordiska länderna har samarbetat vid försvarsindustri och materielutveckling.

Urval kommer att genomföras om vad som är relevant för uppsatsen. Det innebär att delar av dokumentet inte kommer att beröras då dessa inte anses relevanta för just den här undersökningen. Det kan innebära att vissa delar missas i undersökningen och kan bero på att det handlar om en bedömning av författaren vad som anses relevant och vad som anses irrelevant för undersökningen. Vad som för undersökningen kommer anses som relevant kommer att tas fram med hjälp utav den genomförda operationaliseringen av Valaseks framgångsfaktorer. De indikatorerna som är fram operationaliserade kommer att nyttjas för att belysa de relevanta delarna av empirin för undersökningen.

3.3 Validitet och reliabilitet

Validitet är ett mått på trovärdighet och kan ofta beskrivas genom två olika validiteter, inre och yttre.⁹⁰ För inre validitet talar man om att själva arbetet skall vara transparent. Läsaren skall kunna se hur författaren har samlat in data, beskrivit eventuella urval och beskriva analysprocessen. För yttre validitet talar man om överförbarheten och tillämpningen. Det innebär att författaren inte definierar generaliserbarheten i en kvalitativ ansats utan presenterar istället hur denne gått tillväga och vilka resultat som kom fram genom undersökningen. Det är sedan efter resultaten är presenterade som man kan fundera kring för vilken situation är resultaten tillämpbara. Reliabilitet innebär tillförlitlighet och att undersökningen inte lider av slumpmässiga fel, noggrannhet är viktigt för en hög reliabilitet.⁹¹

3.4 Materialdiskussion

Den data som är nyttjad som empiri i undersökningen består av två svenska officiella dokument som är skrivna av den svenska regeringen och försvarsdepartementet. De dokument som nyttjas finns tillgängliga via svenska regeringens hemsida för allmänheten och handlar om det som undersökningen

---

⁹⁰ Ekengren, Ann-Marie & Hinnfors, Jonas, *Uppsatshandbok: hur du lyckas med din uppsats*. 2.3 uppl., Studentlitteratur, Lund, 2012. s.75–78

⁹¹ Ibid. s.75–76

avser att undersöka och bör därför anses ha en bra validitet. De två danska officiella dokument som är nyttjade i undersökningen som empiri för den danska försvars- och säkerhetspolitiska inriktning är även dessa två dokument som är skrivna av den danska regeringen och finns att hämta på den danska regeringens hemsida. Även dessa två dokument kan anses ha hög validitet då de är skrivna av den danska regeringen och handlar om just det som undersökningen avser att undersöka.

Även två olika dokument från det nordiska försvarssamarbetet NORDEFCO är nyttjade som empiri i uppsatsen och de bör anses ha hög validitet. De dokument som är nyttjade i uppsatsen är långt ifrån all tillgänglig data som hade kunnat nyttjas för undersökningen. Varför de är just dessa som är nyttjade beror på ett antal olika orsaker, bland annat att de är enkla att få tag på, vilket underlättar vid senare forskning inom ämnet. Även att det är officiella dokument som bör anses ha hög validitet då de belyser tydligt vad undersökningen avser att undersöka. För att undersökningen skall kunna vara görbar inom en rimlig tid har även den data som nyttjas varit tvungen att avgränsas, och ett urval av den tillgängliga data har varit tvunget att genomföras.

För att få en så hög reliabilitet som möjligt i undersökningen krävs det en tydlighet och att undersökningen inte lider av slumpmässiga fel. För att uppnå det presenteras en forskningsdesign där tillvägagångssättet presenteras för läsaren. Även en tydlig operationalisering höjer undersökningens reliabilitet då de indikatorer som skapas genom operationaliseringen minskar sannolikheten för att slumpmässiga fel inträffar och höjer samtidigt noggrannheten.

Ur ett källkritiskt perspektiv har äkthets-, beroende-, samtidighets- och tendenskriterierna tagits hänsyn till. Äkthetskriteriet bör direkt ses som uppfyllt för de fyra officiella dokument, de är samtliga skrivna och publicerade av respektive lands regering. Samtidighetskriteriet bör ses som väl uppfyllt då de fyra dokumenten är de nyaste inom ämnet för respektive lands försvar- och säkerhetspolitik. Vad gäller tendenskriteriet bör de fyra officiella dokumenten inte anses ha något motiv till att påverka läsaren i en viss riktning. Beroendekriteriet är inte relevant i undersökningen då all data är förstahandsmaterial.

3.5 Operationalisering

För att få fram tydliga indikatorer kommer de sju ovan beskrivna framgångsfaktorer för undersökningen att operationaliseras. Att operationalisera är av stor vikt för att kunna genomföra en god

analys senare i uppsatsen. För att veta vilken empiri som är relevant för undersökningen krävs det att göra forskningsfrågorna forskningsbara för att veta vilken data som är av vikt att samla in.⁹²

Avslutningsvis kommer de operationaliseringarna som är gjorda att sammanfattas i en tabell, där olika indikatorer kommer att presentera respektive framgångsfaktor. I tabellen kommer respektive faktor att operationaliseras och varje variabel kommer att analyseras. Resultatet kommer utmynna i om faktorn finns i låg/liten, medel eller hög/mycket utsträckning i empirin som har nyttjats för undersökningen. Att göra en sådan nivåskattning är problematiskt, vad skall anses som låg/liten respektive hög/mycket. Vanligt vid nivåskattning är att utgå från forskarens egna värderingar, alltså att gränssättningen är stipulativ, att forskaren gör en egen bedömning om vad som skall anses som lågt respektive högt.⁹³ ”*Det finns egentligen bara en principiell möjlighet att ordentligt motivera stipulerade gränssättningar – att få resten av världen att hålla med om att bedömningen är rimlig.*”⁹⁴

För den här undersökningen skall låg/lite ses som att indikatorn förekommer i texten men i en liten utsträckning eller att indikatorn behöver tolkas fram av författaren. För lika innebär det att värden för exempelvis personalsiffror är lika mellan länderna. För hög/mycket skall det ses som att faktorn är framhävande i texten och finns skrivet på ett tydligt sätt och behöver inte tolkas fram av författaren.

3.5.1 Liknande strategisk kultur

För faktorn som berör liknande strategisk kultur kommer landets vilja och inställning till insatser både nationellt och internationellt att belysas. Hur ser landets vilja ut till risktagning för sina soldater och trupper. Visar landet i sina officiella dokument en tydlig vilja i att nyttja sina militära resurser i en möjlig konflikt.

3.5.2 Förtroende och solidaritet

För faktorn som berör förtroende och solidaritet kommer landets prioritering utav att samarbeta med andra länder att belysas. Visar landet en tydlighet i att landet kommer hjälpa och skydda andra samarbetsländer vid en konflikt eller annan händelse. Skriver landet i sina officiella dokument om det andra landet på ett positivt eller negativt sätt, finns redan en önskan om ett framtida försvarssamarbete.

---

⁹² Johannessen, Asbjørn & Tuft, Per Arne. *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. s.44–45

⁹³ Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik, Towns, Ann E. & Wängnerud, Lena.

Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad. s.144–145

⁹⁴ Ibid. s.146

3.5.3 Försvarsstyrkor av liknande storlek och kvalité

För den här faktorn som rör ländernas försvarsstyrkor och dess storlek och kvalité kommer först och främst landets försvarsmakts styrka att presenteras i antal. För att analysera och jämföra ländernas försvarsstyrkors kvalité kommer ländernas material och nyttjandet av dessa att analyseras. Exempelvis kan ländernas inriktning på inköp av ny materiell analyseras för att se hur de olika länderna tänker kring införandet av ny utrustning.

3.5.4 Lika villkor för försvarsindustrin

För den här faktor som är lika villkor för försvarsindustrin kommer det i undersökningen att fokusera på hur länderna ser på att köpa och dela med sig av sin försvarsindustri med andra länder de samarbetar med. Valasek menar i sin framgångsfaktor att länder som delar sin försvarsindustri kommer spara mycket pengar och det ger en grund för lyckat samarbete.

3.5.5 Tydliga avsikter

För faktorn som handlar om tydliga avsikter kommer undersökningen att se till hur länderna beskriver i sina officiella vad de främsta orsakerna kan vara för landet att ingå i ett försvarssamarbete med andra länder. Har både Sverige och Danmark samma syn på varför landet bör ingå i ett försvarssamarbete med ett annat land är vad den här faktor innebär.

3.5.6 Allvarlighet

För faktorn allvarlighet kommer undersökningen att fokusera på om något eller båda länderna uttrycker i sina officiella dokument ett stort behov av att nyttja sina försvarsmakter nationellt eller internationellt.

3.5.7 Låg korruption

Hur ser landets korruption ut, utifrån Freedom house kommer landets korruption att belysas utifrån världens länder som finns listade på Freedom house hemsida. Freedom house är en lista som är väl använd inom forskning och är en officiell och kontrollerad lista.

3.5.8 Sammanställning

Framgångsfaktor:	Operationalisering - Indikatorer:	SVERIGE			DANMARK		
		Låg/lite:	lika:	Hög/mycket:	Låg/lite:	lika:	Hög/mycket:
Liknande strategisk kultur	Vilja att ingå i insats						
	Vilja att nyttja militära resurser						
Förtroende och solidaritet	Vilja att hjälpa andra länder						
	Förtroende för det andra landet						
Försvarsstyrkor av liknande storlek och kvalité	Försvarsmaktens storlek till antal						
	Liknande materiell						
Lika villkor för försvarsindustrin	Vilja att dela försvarsindustri						
Tydliga avsikter	Tydlig avsikt till att ingå i försvarssamarbete						
Allvarlighet	Behov av att nyttja försvarsmakt						
Låg korruption	Landets korruption i förhållande till övriga världen						

3.6 Argumentation för vald metod

Den metod som är vald för undersökningen är att genom kvalitativa textanalyser lyfta fram den data i empirin som anses vara relevant för undersökningen. Den data som anses vara väsentlig för uppsatsen är en tolkningsfråga och måste tas i hänsyn för i undersökningens resultat. Det som anses relevant för undersökningen kan med andra ögon eller perspektiv anses vara irrelevant, i motsatt riktning kan data som anses irrelevant för undersökningen ses som relevant i andra ögon eller perspektiv.

Den del där en kvantifiering har nyttjats är då det endast är personalsiffror de olika ländernas försvarsmakter har för närvarande. När en sådan data skall inhämtas passar därför en kvantitativ metod bättre än en kvalitativ. Eftersom att den data inte kommer att behöva tolkas på något vis utan den data är presenterad på ett sett som innebär att det är direkt överförbart till undersökningen utan tolkning.

3.7 Forskareiska överväganden

Vid forskning är det viktigt att etiska överväganden görs noggrant. En viktig del är att på ett noggrant sätt referera och citera andra verk på ett korrekt vis.⁹⁵ För att andras tankar och idéer inte skall tolkas som dina egna. I den här uppsatsen har citat och referenser till andra verk nyttjas på ett så noggrant och konsekvent sätt som möjligt.

Andra etiska överväganden som en forskare behöver göra är om individer eller grupper är inblandade i undersökningen. Då krävs det att författaren är noga med att formulera sin uppsats utan att individers integritet kränks.⁹⁶ För undersökningen är det dock inte aktuellt då metoden som nyttjats är kvalitativ samt kvantitativ textanalys och inga andra individer eller grupper är en del av empirin.

---

⁹⁵ Ekengren, Ann-Marie & Hinnfors, Jonas, *Uppsatshandbok: hur du lyckas med din uppsats*. s. 108

⁹⁶ Ibid.

4. Analys

4.1 Liknande strategisk kultur

De indikatorerna som har operationaliserats fram för framgångsfaktorn liknande strategisk kultur är **vilja att ingå i insats och vilja att nyttja militära resurser**, utifrån de olika indikatorerna har den data som anses relevant för undersökningen hämtats med hjälp utav kvalitativ textanalys.

4.1.1 Sverige

Sveriges försvarspolitiska inriktning är ett officiellt dokument som är utgivet av den svenska regeringen och skriven av svenska försvarsdepartementet. Sveriges regering har gjort en bedömning av den svenska säkerhetspolitiken, följande står i Sveriges försvarspolitiska inriktning 2016–2020,

”Sveriges säkerhetspolitik syftar ytterst till att garantera landets politiska oberoende och självständighet. Hävdandet av vårt lands suveränitet och territoriella integritet är en nödvändig förutsättning för att Sverige ska kunna uppnå målen för vår säkerhet. Den svenska säkerhetspolitiken är en del av samhällets samlade resurser för att möta hot och utmaningar mot vår säkerhet. Säkerhet byggs solidariskt tillsammans med andra och hot mot fred och säkerhet avvärjs i gemenskap och samverkan med andra länder och organisationer.”⁹⁷

Den svenska regeringen har utifrån den här bedömningen formulerat ett antal mål för den svenska försvarspolitiken, dessa försvarspolitiska mål är följande, värna om befolkningens liv och hälsa, värna om samhällets funktionalitet och att värna om vår förmåga att upprätthålla våra grundläggande värden så som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga rättigheter.⁹⁸

Den svenska regeringen har utifrån de säkerhet- och försvarspolitiska målen ställt en del uppgifter till svenska Försvarsmakten som syftar till att uppnå dessa mål, det här stycke går att finna i det officiella dokumentet *Försvarspolitisk inriktning: Sveriges försvar 2016–2020*,

”Målet för det militära försvaret ska från och med 2016 vara att enskilt och tillsammans med andra, inom och utom landet, försvara Sverige och främja vår säkerhet. Detta ska ske genom att,

– hävda Sveriges suveränitet, värna suveräna rättigheter och nationella

---

⁹⁷ Försvarsdepartementet, Sveriges regering. *Försvarspolitisk inriktning: Sveriges försvar 2016–2020*. s.20

⁹⁸ *Ibid.* s.20

intressen,

- *förebygga och hantera konflikter och krig,*
- *skydda Sveriges handlingsfrihet vid politisk, militär eller annan påtryckning och om det krävs försvara Sverige mot incidenter och väpnat angrepp samt*
- *skydda samhället och dess funktionalitet i form av stöd till civila myndigheter.*⁹⁹

Det innebär att svenska försvarsmakten har som mål att själv och tillsammans med andra uppnå dessa mål, vilket det nordiska försvarssamarbetet NORDEFCO är en produkt av.

Sverige skall genom deltagande i internationella insatser bidra till fred, stabilitet och hävdande av internationell rätt och respekt för mänskliga rättigheter.¹⁰⁰ Försvarsberedningen bedömer att svenska Försvarsmakten skall kunna svara mot operativa behov i Sverige, i närområdet och vid behov utanför närområdet, även den svenska regeringen håller med om det här.¹⁰¹

4.1.2 Danmark

Danmarks officiella dokument som heter *Danish defence agreement 2018–2023* och som är undertecknat av olika partier inleder med att förklara vad syftet är med det danska försvaret. Danmarks försvar är ytterst till för att hävda Danmarks självständighet, landets fortsatta existens, integritet och säkerhet i regionen.¹⁰² Danmarks försvar skall vara stadigt och förberett vilket är en förutsättning för ett säkert samhälle.

I det officiella dokumentet *Danish defence agreement 2018–2023* förklaras hur en ny säkerhetssituation har uppstått i världen efter Berlinmurens fall.¹⁰³ Det beskrivs hur i öst Nato står inför en stor utmaning mot Ryssland. I mellanöstern och norra Afrika där terrorismen växer, i Antarktis där klimatförändringen är stor med en ökad aktivitet och cybermiljön som skapar nya hot jämfört med tidigare.¹⁰⁴

---

⁹⁹ Försvarsdepartementet, Sveriges regering. *Försvarspolitisk inriktning: Sveriges försvar 2016–2020*. s.11

¹⁰⁰ Ibid. s.53

¹⁰¹ Ibid. s.53

¹⁰² Danish ministry of defence. *Danish defence agreement 2018–2023*.

¹⁰³ Ibid.

¹⁰⁴ Ibid.

Nato är och kommer fortsätta vara Danmarks försvars- och säkerhetspolitiska viktiga del. Danmark kommer i och med det fortsatta samarbetet fortsätta vissa sitt ansvar gentemot Nato, utifrån de mål och krav som Nato ställer på Danmark som en Natomedlem.¹⁰⁵ Målet med det danska försvaret är att ha en bredare och större styrka som kan verka i stora formationer. Dessa styrkor skall kunna sättas in inom både Natos områden men även utanför.¹⁰⁶ Det danska försvarets förmåga inom nationellt försvar skall stärkas och med fokus på cyberattacker, stöd åt polis samt nationella anti terrorism förmågan.¹⁰⁷ Men samtidigt som det skrivs att även det nationella försvaret kommer att bli lidande då stora resurser av det danska försvaret läggs på internationella insatser.¹⁰⁸

I det officiella dokumentet *Danish defence agreement 2018 – 2023* står det skrivet ett antal förmågor som den danska försvarsmakten har och klarar av. Några av dessa förmågor är bland annat att vid en extraordinär säkerhetspolitisk situation och med kort förvarning kan danska armén skicka iväg en brigad bestående av ca 4000 soldater inom ramen för Nato.¹⁰⁹ Danska försvaret kan ställa upp en lätt infanteribataljon för att lösa nationella säkerhetshot, delar av armén kan understödja polisen med bara några timmars förvarning. Danska flottan och flygvapnet kan delta i ubåtsjakter med sonarer och anti ubåts torpeder.¹¹⁰ I det svenska officiella dokumentet står det skrivet om Danmark som ett av de länder som tillsammans med USA och Storbritannien som de länder som har engagerat sig mest utav alla Natoländer i internationella insatser.¹¹¹

4.2 Förtroende och solidaritet

De indikatorer som är operationaliserade fram för den här framgångsfaktorn är **vilja att hjälpa andra länder samt förtroende för det andra landet**, utifrån de olika indikatorerna har den data som anses relevant hämtats med hjälp utav kvalitativ textanalys.

4.2.1 Sverige

Den svenska säkerhetspolitiken bör enligt det officiella dokumentet inom ramen för de mål om landets säkerhet, förebygga krig och framväxten av olika hot mot Sverige, norden och

---

¹⁰⁵ Danish ministry of defence. *Danish defence agreement 2018 – 2023*.

¹⁰⁶ Ibid.

¹⁰⁷ Ibid.

¹⁰⁸ Ibid.

¹⁰⁹ Ibid.

¹¹⁰ Ibid.

¹¹¹ Försvarsdepartementet, Sveriges regering. *Försvarspolitik inriktning: Sveriges försvar 2016–2020*. s.25

Europas säkerhet.¹¹² Sverige har i och med sin unilaterala solidaritetsförklaring förklarat att Sverige inte kommer att stå passivt om ett annat EU-land eller nordiskt land skulle drabbas av en konflikt eller katastrof, Sverige förväntar sig att dessa länder kommer att agera på samma sätt om Sverige skulle drabbas av en konflikt eller katastrof.¹¹³

I det officiella svenska dokumentet *Försvarspolitisk inriktning: Sveriges försvar 2016–2020* står följande om relationen med Danmark och hur Danmarks försvars- och säkerhetspolitiska inriktning ser ut. Danmark är idag en Natomedlem och landets försvars- och säkerhetspolitiska inriktningar utgår i huvudsak från detta medlemskap.¹¹⁴

Sverige har en lång tradition med FN och ger stöd och är aktiv i samtliga områden inom FN, exempelvis fred och säkerhet, utvecklingspolitik och mänskliga rättigheter.¹¹⁵ Sverige deltar med en väpnad styrka inom ramen för FN:s insats i Mali sedan 2014, och huvuddelen av det svenska bidraget består av insatsens underrättelseverksamhet och dess stödenheter.¹¹⁶

EU är en viktig del av den svenska försvars- och säkerhetspolitiken. Europeiska unionen bidrar till fred och säkerhet i sitt närområde och globalt och dess styrka är dess bredd av verktyg, exempelvis diplomati, bistånd, handel samt militära och civila krishanteringsförmågor.¹¹⁷

Sedan 1994 samarbetar Sverige med Nato och startade med ett samarbete som heter Partnerskap För Fred (PFF).¹¹⁸ Idag har Sverige ett omfattande och utvecklat samarbete med Nato inom ramen för PFF, Sverige deltar exempelvis i övningar, planerings- och översynsprocessen (Planning and Review Process - PARP) samt Natos certifieringsmekanism.¹¹⁹ Sverige har även deltagit i Nato ledda internationella operationer som exempelvis ISAF i Afghanistan och KFOR i Kosovo.¹²⁰

---

¹¹² Försvarsdepartementet, Sveriges regering. *Försvarspolitisk inriktning: Sveriges försvar 2016–2020*. s.20

¹¹³ Försvarsdepartementet, Sveriges regering. *Vägval i en globaliserad värld*. Försvarsdepartementet, Regeringskansliet, Stockholm, 2013. s.223

¹¹⁴ Försvarsdepartementet, Sveriges regering. *Försvarspolitisk inriktning: Sveriges försvar 2016–2020*. s.25

¹¹⁵ Ibid. s.34

¹¹⁶ Ibid. s.34–35

¹¹⁷ Ibid. s.35

¹¹⁸ Ibid. s.37

¹¹⁹ Ibid. s.37

¹²⁰ Ibid. s.37

4.2.2 Danmark

I Danmarks försvars- och säkerhetspolitiskainriktning ligger ett stort intresse i multilaterala samarbeten och Danmark följer noga och med intresse hur EU och Nato fortsätter att utveckla samarbetet mellan dessa organisationer.¹²¹ Danmark är ett land som med sitt Natomedlemskap är bunden till många av de krav som Nato ställer på sina medlemmar, det gäller ett antal försvarsåtaganden som Danmark måste följa.

4.3 Försvarsstyrkor av liknande storlek och kvalitet

De indikatorer som är operationaliserade fram för den här framgångsfaktor är **försvarsmaktens storlek till antal och liknande materiell**, den data som anses relevant för framgångsfaktorn har hämtats med hjälp av kvantitativ dataanalys.

4.3.1 Sverige

Den svenska Försvarsmaktens personalförsörjning skall bygga på frivillighet, dock är nästan hälften av befattningar med gruppbefäl, soldater och sjömän i krigsförbanden inte bemannade med totalförsvarspliktig personal.¹²²

Den officiella siffran för antal anställda i svenska Försvarsmakten som finns att hämta på Försvarsmaktens hemsida var i december 2017 20 000 anställda soldater, officerare och civilanställda. Utöver denna siffra finns även ca 30 000 hemvärnsmän, totalt har svenska Försvarsmakten ca 50 000 anställda och utöver det finns även krigsplacerade värnpliktiga att kalla in med stöd av lagen om totalförsvarsplikt.¹²³

4.3.2 Danmark

Den danska försvarsmaktens personalförsörjning bygger på stor del till värnplikt och är för både killar och tjejer. Den officiella siffran för antal tjänstgörande i den danska försvarsmakten under år 2018 uppgick till 20 420 personer.¹²⁴

---

¹²¹ Danish ministry of defence. *Danish defence agreement 2018 – 2023*.

¹²² Försvarsdepartementet, Sveriges regering. *Försvarspolitisk inriktning: Sveriges försvar 2016–2020*. s.57

¹²³ Försvarsmaktens hemsida. Personalsiffror. <https://www.forsvarsmakten.se/sv/information-och-fakta/forsvarsmakten-i-siffror/> (hämtad 2019-04-01)

¹²⁴ Danska försvarsministeriets hemsida. Antal FTE. <http://forpers.dk/hr/Pages/Antalansatte.aspx> (hämtad 2019-04-22)

4.4 Lika villkor för försvarsindustrin

Den indikator som är operationaliserad fram för den här framgångsfaktor är **vilja att dela försvarsindustri**, utifrån den här indikatorn har den data som anses relevant hämtats med hjälp utav kvalitativ textanalys.

4.4.1 Sverige

Sverige är med i det nordiska försvarssamarbetet som heter NORDEFCO och ett av de många syftena med samarbetet är att spara och minska kostnaderna för ländernas försvarsmakter. I ett dokument där varje nordiskt lands försvarsminister skrivit under ger en vision för 2025 där logistik- och materielutveckling samt samarbeten är en viktig del.¹²⁵ Ett tydligt exempel där de nordiska länderna Norge, Sverige, Danmark och Finland har genomfört ett samarbete är vid införandet av ett gemensamt nordiskt uniformssystem.¹²⁶

4.4.2 Danmark

Även Danmark är medlem i den nordiska försvarssamarbetet som heter NORDEFCO och med samma syfte som Sverige sparar och minskar den danska Försvarsmaktens kostnader i och med samarbetet. De olika partierna som skrivit under det officiella dokumentet *Danish defence agreement 2018 – 2023* är alla överens och belyser vikten av att Danmark måste fortsätta enligt ett avtal inom Nato som heter Wales Declaration. Wales Declaration är ett avtal som Nato utformat under ett möte i Wales efter Rysslands aggressioner mot Ukraina. Avtalet innebär bland annat att medlemsländer i Nato har ett krav på sig att om landet spenderar mindre än 20 % av sin försvarsbudget på ny materiell, forskning eller utveckling av ny materiell måste ha ett mål om att inom ett årtionde spendera över 20 %.¹²⁷

4.5 Tydliga avsikter

Den indikator som är operationaliserad fram för den här framgångsfaktorn **tydlig avsikt till att ingå i försvarssamarbete**, utifrån den här indikatorn har den data som anses relevant hämtats med hjälp utav kvalitativ textanalys.

---

¹²⁵ NORDEFCO. *Nordic Defence Cooperation vision 2025*. Oslo, 2018.

¹²⁶ NORDEFCO. *Annual report 2018*. Oslo, 2018.

¹²⁷ North Atlantic Treaty Organisation. *Wales summit Declaration*. 2014-09-05.

https://www.nato.int/cps/ic/natohq/official_texts_112964.htm (hämtad 2019-04-03)

4.5.1 Sverige

Sveriges försvarsförmåga skall stärkas och tillsammans med politiska diplomatiska och ekonomiska medel skapa en tröskeleffekt för den som skulle vilja angripa Sverige.¹²⁸ I Sveriges regerings bedömande för den försvarspolitiska inriktningen mellan 2016–2020 går det att läsa att den utgår från att den säkerhetspolitiska miljön i Europa har förändrats och den svenska försvarsinriktningen måste gå från ett insatsförsvar till ett försvar som är tydligt inriktat mot nationellt försvar.¹²⁹ Sverige måste i och med den solidaritetsförklaring som finns kunna verka med andra försvarsmakter och det innebär också att Sverige måste kunna ge och ta emot militärt stöd, vilket regeringen skriver måste försvarsförmågan utvecklas med andra inom ramen för bilaterala och multilaterala samarbeten.¹³⁰

4.5.2 Danmark

Den danska försvarsförmågan bygger till stor del på landets Natomedlemskap och landet förlitar sig till stor del tillbaka på samarbetet och ser egentligen inte på att utveckla något nytt försvarssamarbete med något enskilt land utöver landets Natomedlemskap.¹³¹

4.6 Allvarlighet

Den indikator som är operationaliserad fram för den här framgångsfaktor är **behov av att nyttja försvarsmakt**, utifrån den här indikatorn har den data som anses relevant hämtats med hjälp utav kvalitativ textanalys.

4.6.1 Sverige

Sverige befinner sig inte i några konflikter nationellt men den svenska Försvarsmakten har personal på internationella fredsbevarande insatser. I det officiella dokumentet *försvarspolitisk inriktning: Sveriges försvar 2016–2020* framgår det att regeringen vill att samtliga krigsförband skall vara bemannade, utrustade och samövade för att lösa sina tilldelade uppgifter. Alla förband i Sverige har tilldelade

---

¹²⁸ Försvarsdepartementet, Sveriges regering. *Försvarspolitisk inriktning: Sveriges försvar 2016–2020*. s.50

¹²⁹ Ibid. s.50

¹³⁰ Ibid. s.50

¹³¹ Danish ministry of defence. *Danish defence agreement 2018 – 2023*.

uppgifter att lösa i såväl fred som vid eventuell höjd beredskap.¹³² Den svenska försvarsmakten skall prioritera en omställning till ett mer nationellt fokuserat försvar med tillgängliga förband och resurser.¹³³

4.6.2 Danmark

Danmark befinner sig inte i några konflikter nationellt men har personal på många insatser internationellt. Danmarks Försvarsmakt har en stor inriktning på internationella insatser och har inte lagt något större fokus på det nationella försvaret, det kan bero på att landet inte känner sig hotat av något land eller känner att en eventuell konflikt i Danmark är aktuell.¹³⁴

4.7 Låg korruption

Den indikator som är operationaliserad fram för den här framgångsfaktorn är **landets korruption i förhållande till övriga världen**, utifrån den här indikatorn har den data som anses relevant hämtats med hjälp utav kvantitativ dataanalys.

4.7.1 Sverige

Sverige ligger på en delad första plats tillsammans med länderna Finland och Norge över de mest fria länderna i världen enligt hemsidan Freedom House.¹³⁵ Sverige kan i och med platsen på listan ses som ett land som är helt utan korruption.

4.7.2 Danmark

Danmark ligger på en delad fjärde plats tillsammans med landet Irland över de mest fria länderna i världen enligt hemsidan Freedom House.¹³⁶ Danmark kan i och med den höga placeringen i Freedom Houses lista ses som ett land som är helt utan korruption.

---

¹³² Försvarsdepartementet, Sveriges regering. *Försvarspolitisk inriktning: Sveriges försvar 2016–2020*. s.63

¹³³ Ibid. s.63

¹³⁴ Danish ministry of defence. *Danish defence agreement 2018 – 2023*.

¹³⁵ Freedom House. *Freedom in the World Countries*. https://freedomhouse.org/report/countries-world-freedom-2019?order=field_fiw_aggregate_score&sort=desc (hämtad 2019-04-22)

¹³⁶ Ibid.

4.8 Resultat av analys

		SVERIGE			DANMARK		
Framgångsfaktor:	Operationalisering - Indikatorer:	Låg/lite:	Lika:	Hög/mycket:	Låg/lite:	Lika:	Hög/mycket:
Liknande strategisk kultur	Vilja att ingå i insats			X			X
	Vilja att nyttja militära resurser			X			X
Förtroende och solidaritet	Vilja att hjälpa andra länder			X			X
	Förtroende för det andra landet			X			X
Försvarsstyrkor av liknande storlek och kvalité	Försvarsmaktens storlek till antal		X			X	
	Liknande materiell		X			X	
Lika villkor för försvarsindustrin	Vilja att dela försvarsindustri			X			X
Tydliga avsikter	Tydlig avsikt till att ingå i försvarssamarbete			X			X
Allvarlighet	Behov av att nyttja försvarsmakt	X			X		
Låg korruption	Landets korruption i förhållande till övriga världen	X			X		

5. Avslutning

5.1 Sammanfattning

Undersökningen har genom en teorikonsumerande flerfallsstudie undersökt huruvida ett svenskt och danskt fördjupat försvarssamarbete har de förutsättningar som krävs enligt Tomas Valaseks framgångsfaktorer. De två fall som har använts i undersökningen är den svenska och danska försvars- och säkerhetspolitiska inriktningen. Det analysverktyg som nyttjas i undersökningen är ett antal indikatorer som är operationaliserade utifrån Tomas Valaseks framgångsfaktorer för ett framgångsrikt försvarssamarbete. I undersökningen är två metoder nyttjade för att samla in den data från empirin som är relevant, de två olika metoder som är nyttjade är kvalitativ textanalys samt kvantitativ dataanalys.

De resultat som undersökningen visar är att många av de framgångsfaktorer som gynnar ett framgångsrikt försvarssamarbete enligt Tomas Valaseks framgångsfaktorer går att finna hos de båda länderna. De båda länderna har en liknande strategisk kultur, länderna har förtroende för varandra och har en vilja att hjälpa andra länder. Båda länderna är villiga att dela på försvarsindustrin för att spara pengar. Länderna beskriver tydligt vad deras avsikt med ett försvarssamarbete skulle vara och båda länderna har ingen större orsak till att tvingas nyttja sin militärmakt. Båda länderna anses vara stabila länder utan korruption. Både Sveriges och Danmarks Försvarsmakter har en liknande personalomsättning och liknande materiell i sina försvarsmakter.

5.2 Återkoppling till problem

Det forskningsproblem som låg till grund för undersökningen var huruvida ett nordiskt försvarssamarbete mellan Sverige och Danmark har de förutsättningar som krävs för ett framgångsrikt försvarssamarbete enligt Tomas Valaseks framgångsfaktorer. Det som går att konstatera efter undersökningen är att ett fördjupat nordiskt försvarssamarbete mellan Sverige och Danmark har samtliga av de sju faktorer som enligt Tomas Valasek skapar goda förutsättningar för ett framgångsrikt försvarssamarbete.

5.3 Återkoppling till syfte

Syftet med undersökningen var att undersöka om huruvida Sverige och Danmark har de förutsättningar som krävs för att ha ett framgångsrikt försvarssamarbete. Utifrån Tomas Valaseks framgångsfaktorer för ett lyckat försvarssamarbete skulle länderna Sverige och Danmark undersökas. Syftet med undersökningen som var att undersöka om ett fördjupat försvarssamarbete mellan Sverige och Danmark

har uppnåtts och resultatet visar på att ett sådant fördjupat nordiskt försvarssamarbete har alla dessa förutsättningar för att lyckas och bli framgångsrikt.

5.4 Återkoppling till frågeställning

Den frågeställning som den här uppsatsen ämnade att svara på var följande,

- Utifrån Tomas Valaseks framgångsfaktorer, har Sverige och Danmark de förutsättningar som krävs för att ha ett framgångsrikt försvarssamarbete?

Det som är presenterat i resultaten av analysen i undersökningen visar på att den frågeställning som låg till grund för uppsatsen har besvarats med analysen. Svaret på frågeställningen för uppsatsen kan skrivas på följande sätt. Utifrån Tomas Valaseks framgångsfaktorer så har både Sverige och Danmark de förutsättningar som krävs för att ha ett framgångsrikt försvarssamarbete med varandra.

5.5 Slutsatser

De slutsatser som går att dra efter att undersökningen är genomförd är först och främst att ett fördjupat nordiskt försvarssamarbete mellan Sverige och Danmark har goda möjligheter för att lyckas. Vi kan se att de resultat som undersökningen får fram efter genomförd analys visar att Sverige och Danmark har samtliga faktorer uppfyllda på samma sätt. Vilket innebär att ländernas försvars- och säkerhetspolitik samt försvarsmakter ser väldigt lika ut. Varför de båda länderna har samtliga förutsättningar för ett framgångsrikt försvarssamarbete kan argumenteras för med bland annat att båda länderna ligger där de ligger. De har båda en liknande Försvarsmakt och ländernas regeringar fungerar på ett liknande sätt.

Det går att utifrån undersökningen dra slutsatsen att ett fördjupat försvarssamarbete mellan de nordiska länderna Sverige och Danmark har de förutsättningar som krävs enligt Tomas Valasek.

Det som är viktigt att belysa i slutsatsen att resultatet endast är utifrån Valaseks faktorer och inte är ett generellt resultat som är giltigt i alla fall och förutsättningar. Resultatet är inte heller ett generellt resultat som kan nyttjas på andra fall utan är specifikt för just det fall som undersöks. För andra fall måste en liknande undersökning genomföras för att analysera det andra fallet. Vi kan utifrån resultatet och hur det svensk-danska samarbetet ser ut idag säga att teorin fungerar. Det man dock behöver belysa att trots de självklara likheter som finns mellan den svenska och danska Försvarsmakten kan inte ländernas försvarssamarbete ses som ett fördjupat försvarssamarbete. Men det finns trots allt ett försvarssamarbete och kanske kan det försvarssamarbetet fördjupas i framtiden, och undersökningens resultat visar faktiskt

på att de förutsättningar som enligt Valasek behöver finnas för ett framgångsrikt försvarssamarbete finns hos de både Sverige och Danmark.

5.6 Relevans för professionen

Resultatet från undersökningen kan ge professionen en djupare förståelse för att försvarssamarbeten kan vara komplicerade. Men även att länder som redan har ett mindre utvecklat försvarssamarbete kan ha de förutsättningar som krävs. För den militära professionen kan resultaten från undersökningen vara av större intresse på en högre nivå, kanske inte för en nyexaminerad officer. Utifrån de olika faktorer som har nyttjats kan eventuella framtida försvarssamarbeten analyseras och ge en bild över huruvida försvarssamarbetet skulle ha de olika förutsättningarna att bli framgångsrikt. För den militära professionen är det högst relevant att genomföra undersökningar kring möjliga försvarssamarbeten. I en mer osäker omvärld där Sverige behöver stärka landets försvarsförmåga och landets regering är tydliga med att försvaret av Sverige sker tillsammans med andra.

5.7 Vidare forskning

För vidare forskning inom området och ämnet skulle det vara intressant att undersöka huruvida det gemensamma samarbetet mellan de nordiska länderna som heter NORDEFCO har påverkat de nordiska ländernas syn på försvar- och säkerhetspolitik. I den här undersökningen har de officiella dokumentet som berör svensk och dansk försvar- och säkerhetspolitisk inriktning nyttjats som empiri. För vidare forskning skulle det varit intressant att genomföra en liknande undersökning när nästa version av dessa dokument kommer ut, vilket borde ske under år 2019–2020. Ur de nya officiella dokumenten skulle det vara intressant att se på huruvida den svenska och danska försvar- och säkerhetspolitiska inriktningen har förändrats jämfört med idag, och vad är den bakomliggande orsaken till de eventuella förändringarna. En annan teori om samarbeten hade kunnat nyttjas för att genomföra en liknande undersökning på samma länder för att se huruvida den här undersökningen jämfört med en ny undersökning med annan teori skulle ge samma resultat.

Litteratur och referensförteckning

Litteratur

Forsberg, Tuomas. *The Rise of Nordic Defence Cooperation: A Return to Regionalism?* International Affairs 89.5. 2013.

Cohn, Joel. *Svensk och finsk försvars- och säkerhetspolitik – likheter och skillnader*. Självständigt arbete. Försvarshögskolan. 2013.

Ekengren, Ann-Marie & Hinnfors, Jonas, *Uppsatshandbok: hur du lyckas med din uppsats*. 2.3 uppl., Studentlitteratur, Lund, 2012

Hamilton, Daniel. *Rude Awakening: Security Challenges in Northern Europe*. Danish Foreign Policy Yearbook (2015): 25-50,7-8

Nilsson, Torsten. *Svensk Utrikespolitik*. 39 Nordisk Tidsskrift. 1969.

Ottosson, Jonas. *Nordiskt försvarssamarbete i åtstramningens tidevarv*. Självständigt arbete, D-uppsats. Försvarshögskolan. 2012.

Tuomas Forsberg & Tapani Vaahtoranta. *Inside the EU, outside NATO: Paradoxes of Finland's and Sweden's post-neutrality*, *European Security*. 10:1, 68–93. 2001

Valasek, Tomas, *Surviving austerity, the case for a new approach to EU military*, Centre for European Reform (CER), London, England, 2011

Westberg, Jacob. *Säkerhet utan alliansfrihet, svenska alliansstrategiers teori och praktik*. Statsvetenskaplig tidskrift, årgång 118. 2016.

Åselius, Gunnar. *Swedish Strategic Culture after 1945*. Cooperation and conflict: Journal of the Nordic international studies association, vol. 40(1). Sage publications. 2005

Elektroniska källor

Danish Government. *Foreign and Security Policy Strategy 2019–2020*. 2018.

<https://fmn.dk/eng/news/Documents/Foreign-and-security-policy-strategy-2019-2020.pdf>

Danish ministry of defence. *Danish defence agreement 2018 – 2023*.

<https://fmn.dk/temaer/forsvarsforlig/Documents/danish-defence-agreement-2018-2023-pdf.pdf>

Danska försvarsministeriets hemsida. Antal FTE. <http://forpers.dk/hr/Pages/Antalansatte.aspx>

Freedom House. *Freedom in the World Countries*. https://freedomhouse.org/report/countries-world-freedom-2019?order=field_fiw_aggregate_score&sort=desc

Försvarsdepartementet, Sveriges regering. *Försvarspolitisk inriktning: Sveriges försvar 2016–2020*, Stockholm, 2015

<http://data.riksdagen.se/fil/D7F6A914-0016-4DA6-9C1D-7FA559F67F17>

Försvarsdepartementet, Sveriges regering. *Vägval i en globaliserad värld*. Försvarsdepartementet, Regeringskansliet, Stockholm, 2013.

<https://www.regeringen.se/49bb69/contentassets/0783c292579948ec8d9fb1ba70eb056b/vagval-i-en-globaliserad-varld--ds-201333>

Försvarsmaktens hemsida. Personalsiffror. <https://www.forsvarsmakten.se/sv/information-och-fakta/forsvarsmakten-i-siffror/>

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Det internationella systemet. 2010, Uppdaterad 2015.

<http://www.sakerhetspolitik.se/Sakerhetspolitik/Internationell-sakerhet/Det-internationella-systemet/>

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Säkerhetspolitik.se. Militär alliansfrihet. 2015.

<http://www.sakerhetspolitik.se/Forsvar/internationellt-forsvar/Militar-alliansfrihet/>

Nato. *Säkerhet genom partnerskap*. NATO Public Diplomacy Division. Bryssel: 2005.

<https://www.nato.int/docu/sec-partnership/sec-partner-swe.pdf>

NORDEFECO, NORDIC DEFENCE COOPERATION. The basics about NORDEFECO.

<http://www.nordefco.org/the-basics-about-nordefco>

NORDEFECO. *Annual repport 2018*. Oslo, 2018.

http://www.nordefco.org/Files/AnnualReport-NORDEFECO.digital_compressed.pdf

NORDEFECO. *Nordic Defence Cooperation vision 2025*. Oslo, 2018.

<http://www.nordefco.org/Files/nordefco-vision-2025-signed.pdf>

North Atlantic Treaty Organisation. *Wales summit Declaration*. 2014-09-05.

https://www.nato.int/cps/ic/natohq/official_texts_112964.htm

Svenska dagbladet. Svensk-danskt försvarssamarbete breddas. Publicerad 2018-05-18.

<https://www.svd.se/svensk-danskt-forsvarssamarbete-breddas>

Sveriges radio. David Rasmusson. *Nytt försvarsavtal mellan Sverige och Danmark*. 2018- 05-22.

<https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6958728>